

Imidlertid skal jeg ikke gaa strengt i Rette med det ærede Medlem fra Fredensborg, thi jeg tror, at ogsaa hans Hjerte i Virkeligheden er hos mig. (*Klaus Bernsten*: Er det nu sikkert?) Saa nogenlunde.

Det ærede Medlem fra Skelskør (R. Andersen) nævnedes i Lørdags et Eksempel, som jeg synes er talende. Han nævnedes, at en Mand nede paa hans Egn vilde, hvis han nu skulde overtage sin Gaard som Selveje, komme til at forrente dobbelt saa meget som nu. Det ærede Medlem sagde, hvad der er ganske rigtigt, at denne Mand havde naturligvis ingen økonomisk Fordel deraf, men han bliver stillet frit og selvstændigt, tilføjede det ærede Medlem. Ja, men dette sidste vil han ogsaa fuldt ud blive, selv om man løser dette Spørgsmaal ud fra min Synsmaade, det kan ingen benægte, og ingen har heller hidtil forsøgt at benægte det. Og hvorvidt den vedkommende, naar han overtager sin Fæstegaard som Selveje, faar økonomisk Fordel deraf, er noget problematisk, det kommer an paa, hvorledes man ser paa hele denne Sag. Hvis den vedkommende Jord eller hele Ejendommen overgaar i Spekulationen, kan den vedkommende faa Fordel af det, saa kan han selv tage hele Værdistigningen, og saa er vi inde i akkurat samme Skure som tidligere, men efter mit Forslag vil vedkommende Mand blive fuldt ud frit og selvstændigt stillet, og vi vil yderligere ved at vedtage et Lovforslag i den Retning undgaa at kaste disse 80,000 Tdr. Land ud i Spekulationen og at ordne hele dette Forhold paa en for hele Samfundet skadelig Maade. Det er det, der har dikteret mig min Stilling, og det er det, der dikterer Socialdemokratiet dets Standpunkt i denne Sag. Jeg gentager min Tak til den højtærede Minister, fordi han ser saa velvilligt paa dette vort Standpunkt og erklærer sig villig til at forhandle om det med Udvalget.

Endvidere vil jeg til Slutning, idet jeg ikke finder, der foreløbig er Anledning for mig til at gøre flere Bemærkninger i denne Sag, bringe Ministeren en Tak for de Oplysninger, han har givet angaaende Forholdet med Hensyn til de 18 Fæstereovre paa Fyn, der har en Sag med deres Godsherre, som, efter hvad Ministeren oplyste, kan antage ret store Dimensioner. Jeg vil baabe, at den højtærede Minister i høj Grad vil have sin Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold, saa at vi kan blive fri for, at der bliver begaaet noget

af den Uretfærdighed, som man i Tidenes Løb har set saa meget af hos Godsherrerne overfor Bønderne.

Martin Hansen: Jeg vil først udtale min Glæde over en Udtalelse, som det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (*Marott*) fremkom med forleden, idet han erkendte, at det lille selvstændige Landbrug var det mest praktiske og det bedste i Øjeblikket, selv om Socialdemokraterne tidligere havde holdt paa Stordrift. Jeg noterer dette med Glæde, fordi Venstre netop altid har hævdet og kæmpet for, at det gjaldt om at skabe saa mange selvstændige Landbrug som muligt. Derom bærer vor Lovgivning tydelige Vidnesbyrd, og det har derfor, som sagt, glædet mig, at det ærede Medlem vil være med til at arbejde for, at vi faar flere og flere smaa selvstændige Landbrug, i Erkendelse af, at Udviklingen gaar den Vej. Men dernæst vil jeg sige til det ærede Medlem, at jeg havde sat Pris paa, om han vilde have taget praktisk paa dette Spørgsmaal. Jeg anbefalede i min første Tale at lade de store Anliggender hvile, naar vi stod overfor at skulle ordne dette lille Spørgsmaal, som det i Virkeligheden er, set med Samfundets Øjne. Jeg kunde have ønsket, at han vilde have slaaet Følge med det ærede Medlem fra Fredensborg (*Moesgaard-Kjeldsen*). Det ærede Medlem fra Fredensborg udtalte — jeg maa maaske have Lov til at oplæse et Par Sætninger —: „Der er en saa ringe Brøkdel af de danske Fæstebønder tilbage, at jeg skønner, det er bedst, at vi nu lader dem nyde samme Ret og Skel som de tidligere Tidens Fæstebønder, selv om man kan være en principiel Modstander af, at Jorden saaledes udleveres til Kapital og Spekulation“. Se, det kan man da sige er en Mand, der overvinder sig selv, thi her gaar det ærede Medlem altsaa stik imod Princippet og retter sig efter Skønnet, han skønner, at det vil være det mest praktiske og det bedste, at vi nu gaar til at afløse dette Fæste, selv om det er stik imod dette Princip, han har hævdet. Jeg anbefaler det ærede Medlem fra Odense at slaa Følge med det ærede Medlem fra Fredensborg, thi saa naar vi nok til Enighed paa dette Omraade og faar løst dette lille Spørgsmaal i Lighed med, hvad der er sket for de øvrige Fæstere i vort Land.

Saa ønsker jeg at gøre et Par Bemærkninger til den højtærede Landbrugsminister. Jeg forstod Ministeren